

Motion till riksdagen

1988/89:Ub8

av Rune Rydén m. fl. (m, fp, c)

med anledning av prop. 1988/89:4 om skolans
utveckling och styrning

Proposition 1988/89:4 om skolans utveckling och styrning innehåller delar som är formulerade på ett sådant sätt att de inte stämmer överens med gällande kommunallag (se prop. s. 19 de två sista styckena och s. 45 sjunde stycket).

Skolstyrelsen äger ingen egen delegationsrätt. Det är kommunfullmäktige som beslutar på förslag av skolstyrelsen i vilka ärenden som den önskar få rätt att delegera beslut. Det bör emellertid observeras att kommunfullmäktige endast kan delegera ärenden till "särskild avdelning bestående av ledamöter eller suppleanter i styrelsen, åt ledamot eller suppleant eller tjänsteman hos kommunen . . ." (skollagen 1985:1100 2 kap. 7 §, kommunallagen 3 kap. 12 §). Skolkonferensen är ett organ som inte faller inom kommunallagens tillämpningsområde. En kommun har ingen rätt att bevilja ett utanför kommunallagen bildat specialreglerat kollektivt organ någon som helst beslutsrätt. Beslutsrätten i ärenden får preciseras i den regeringsförordning där föreskrifter om skolkonferensen införs. Det måste också anges om beslut av konferensen skall kunna överklagas. Anges inte detta blir de ej överklagbara.

Förslagen om alternativkurser i engelska och matematik på grundskolans högstadium behöver övervägas ytterligare.

Om man inte, vilket skedde åtminstone i tidigare läroplaner för grundskolan i ämnet matematik (jfr bilaga), preciserar skillnaden i de alternativa kursernas innehåll är det orimligt att bibehålla en fiktiv uppdelning i en allmän och en särskild kurs. Detta så mycket mer som denna uppdelning, om den förekommer, överläts till läroboksförfattare (prop. s. 73). I praktisk tillämpning blir det den enskilde läraren som får avgöra undervisningens innehåll, ej sällan ovetande om vad som skall anses tillhöra den ena eller andra kursen. Läger man härtill att det finns standardprov både för allmän kurs och särskild kurs trots att de skilda kurserna inte är definierade blir situationen helt oacceptabel. Grundförutsättningen för ett standardprov är att området för provet är noga avgränsat, dvs. att referensramen finns angiven. Detta grundvillkor är inte uppfyllt om inte läroplanen anger uppdelningen av ämnesinnehållet på de skilda kurserna.

Uppdelningen i skilda kurser har också allmänt lett till den inställningen att den särskilda kursen är svårare än den allmänna. Därigenom har kurserna fått olika status. Detta är beklagligt eftersom det kan leda till en uppdelning

av eleverna på inte rationell grund. Vad som är lätt eller svårt i de båda kurserna är i hög grad beroende av lärarens förmåga att presentera ämnesstoffet. För att komma ur nuvarande abderitiska tillstånd kan någon av följande lösningar övervägas:

1. Att avskaffa alternativkurserna och som en följd härav konstruera ett enda standardprov.

2. Att i läroplanen ange de skilda kursernas innehåll preciserat på ett sådant sätt att man får två skilda ramar för standardprovets utformning. Först när man har en läroplan som preciserat anger de olika alternativkursernas innehåll, är det rimligt att ställa krav på genomgång av viss alternativkurs för inträde i gymnasieskolan.

Mot. 1988/89

Ub8

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om delegationsrätt m.m. inom kommunallagens tillämpningsområde.

2. att riksdagen avslår proposition 1988/89:4 i vad gäller betygsättning i engelska respektive matematik samt därvid som sin mening ger regeringen till känna att nuvarande förhållanden bör råda tills resultatet av det fortsatta utvecklingsarbetet med olika grupperingar av eleverna i matematik och engelska föreligger.

Stockholm den 18 oktober 1988

Rune Rydén (m)

Erling Bager (fp)

Bertil Persson (m)

Martin Olsson (c)

Årskurs 8, allmän kurs

Räkning med hela tal och bråk.
Procenträkning.

Omfattande huvudräkningsövningar; överslagsberäkningar.

Räkning med mycket enkla bokstavsuttryck, t.ex. reduktioner av få termer med enkla koefficienter. utvärdering av enkla bokstavsuttryck även bestående av produkter och av kvoter; mycket enkla ekvationer.

Rit- och mätövningar avseende plana figurer samt enkla kroppar; begreppet likformighet, något om längd- och ytskala; omkrets- och ytberäkning, även i form av skattning: rektangel, triangel, cirkel; volymberäkning: rakt prisma och cylinder.

Uppritning och tolkning av enkla stapel-, linje- och sektordiagram.

Övning av problemtyper från årskurs 7; proportionalitetsräkning vid enkla myntreduktioner och bolagsproblem; blandningsproblem; beräkning av det hela när procenttal och del är givna; beräkningar med hjälp av formler även med någon användning av ekvation; användning av tabeller; övningar att självständigt utföra enkla kalkyler med anknytning till skola och hem samt fritidssysselsättningar.

Årskurs 8, särskild kurs

Repetition av tidigare behandlade moment i aritmetik och algebra.

Negativa tal införda med hjälp av tallinjen. Någon räkning med negativa tal, huvudsakligen addition och subtraktion.

Tiopotenser med heltalsexponenter; övning i att skriva och tolka numeriskt stora och små tal med hjälp av tiopotenser.

Räkning med enkla bokstavsuttryck: reduktion av termer, multiplikation av förstagsgradsbinom först med ena faktorn ett tal, sedan med båda faktorerna förstagsgradsbinom, kvadrerings- och konjugatreglerna, utbrytning av en faktor ur en parentes, förkortning, utvärdering av algebraiska uttryck och i samband därmed repetition av bråklära.

Övning i ekvationslösning med anslutning till kursen i algebra; prövning av ekvationer samt något om olikheter.

Rit- och mätövningar. Några viktiga geometriska sats avseende cirkelns geometri; medelpunktsvinklar, periferivinklar, kordor, tangenter, in- och omskrivning. Enkla planimetriska beräkningar.

Stapel-, linje- och sektordiagram, grafisk lösning av enkla problem, bl. a. rörelseproblem.

Enkla problem som belyser det matematiska stoffet och syftar till ökad samhälls- och naturvetenskaplig orientering.

Repetition av föregående kurs i aritmetik och algebra, även i form av huvudräkning och överslagsberäkning.

Rit- och mätövningar avseende plana figurer och enkla kroppar: prisma, pyramiden, cylindern, konen och klotet; beräkning, även i form av skattning, av ytor och volymer.

Övningar i grafisk framställning: frekvensdiagram och i samband därmed orientering om fördelning och spridning. Övning av problemtyper från föregående årskurser; beräkningar med hjälp av tabeller, formler och diagram; enkla amorterings- och sparproblem; avbetalnings- och kontantköp, beräkningar av löner och skatter; orientering om försäkringar, betalningsmedel och värdepapper.

Repetition och någon utvidgning av föregående kurs i aritmetik och algebra med tillämpningsövningar, även i form av huvudräkningsövningar. Uppdelning i faktorer enligt konjugat- och kvadreringsreglerna, algebraiska uttryck och ekvationer med binom i nämnare.

Övningar i grafisk framställning; frekvensdiagram och i samband därmed orientering om fördelning och spridning.

Ekvationssystem av första graden med två obekanta, enkla tillämpningsövningar.

Rätvinkliga koordinatsystem. Grafisk representation av enkla funktioner av typen $y = ax + b$ och $y = x^2$ med tillämpning på lösning av ekvationer och ekvationssystem. I samband härmed multiplikation och division med negativa tal.

Begreppet kvadratroten och i samband därmed något om rationella och irrationella tal; räkning med kvadratrötter; användning av räknetabell.

Ofullständiga andragradsekvationer. Någon övning i lösning av fullständiga andragradsekvationer genom kvadratkomplettering.

Övningar med räknesticka.

Rit- och mätövningar avseende enkla kroppar. Några viktiga satsar inom likformighetsläran och i samband därmed Pythagoras sats. Enkla planimetriska och stereometriska beräkningar.

Problem hämtade från näringsliv, samhällsförhållanden och naturvetenskap.

